

Aan de gemeenteraad

Onderwerp	Uitvoeringsprogramma's Biodiversiteit en Vergroening
Uw kenmerk	
Ons kenmerk	2024-272796
Dienst	Ruimtelijk en Economische ontwikkeling en Beheer
Sector	IBB en DOK
Contact	14058, Diderick Niehof en Irene Reitsma
Bijlagen	2
Datum	21 januari 2025

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief informeren wij u over de vaststelling van het Uitvoeringsprogramma Vergroening en het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit. Beide uitvoeringsprogramma's zijn een uitwerking van het Beleidskader Biodiversiteit dat uw raad op 4 december 2024 heeft vastgesteld. Het Uitvoeringsprogramma Vergroening vertaalt dit beleid naar concrete vergroeningsmaatregelen. Dat gebeurt in nauwe samenhang met de thema's klimaatadaptatie en gezondheid, op basis van het beleid dat eerder voor deze onderwerpen is vastgesteld. Het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit vertaalt de doelstellingen uit het Beleidskader Biodiversiteit naar inspanningen voor een gezonde leefomgeving voor mens, dier en plant.

Aanleiding en context

In de Leeuwarder omgevingsvisie heeft uw raad de ambitie vastgelegd om een leefbare gemeente te realiseren voor mens, dier en plant in een omgeving die bevorderlijk is voor biodiversiteitsherstel, het opvangen van de gevolgen van klimaatverandering en gezond leven. Daarbij heeft u tevens als ambitie vastgelegd dat in 2035 de biodiversiteit is toegenomen en dat de gemeente klimaatadaptief is ingericht. Het herstellen, versterken en waar mogelijk uitbreiden van de bestaande groenblauwe structuren is benoemd als een belangrijke voorwaarde voor het herstel van biodiversiteit. Ook in het Coalitieakkoord 2022-2026 spelen een gezonde leefomgeving, herstel van biodiversiteit en klimaatadaptatie een belangrijke rol.

In het Beleidskader Biodiversiteit zijn deze ambities vertaald naar zes doelstellingen. In de Gezondheidsnota 'Samen Gezond' is de pijler gezonde fysieke leefomgeving opgenomen, waarbij een groene omgeving wordt gezien als een belangrijke voorwaarde voor gezond leven.

Concrete maatregelen en inspanningen

Hoe we de komende jaren willen werken aan de vastgestelde ambities en doelstellingen, staat in twee uitvoeringsprogramma's beschreven.

Uitvoeringsprogramma Vergroening

Het Uitvoeringsprogramma Vergroening bevat 14 concrete maatregelen om het groen in Leeuwarden te versterken en uit te breiden. Tijdens de looptijd van het programma werken we onder andere aan het volgende:

1. We verbeteren 6.000 groeiplaatsen en verwijderen overbodige verharding.
2. We planten 6.750 nieuwe bomen.
3. We vervangen 5.300 zieke en zwakke bomen.
4. Met het vergroenen van 40 schoolpleinen en het realiseren van 36 koele plekken verbeteren we de leefkwaliteit in dorpen en wijken.
5. Bij grote gebiedsontwikkelingen zetten we in op het aanleggen van nieuwe, grotere groenontwikkelingen.
6. Daarnaast maken we inwoners meer bewust van de voordelen van een groene leefomgeving en moedigen we hen ook aan om in hun eigen tuin aan de slag te gaan.

Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit

In het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit staan inspanningen beschreven om de biodiversiteit te beschermen. Dit doen we langs vier actielijnen:

1. Biodiversiteit omgevingswetbestendig.
2. Natuurinclusief werken voor een Basiskwaliteit Natuur (BKN).
3. Leeuwarder Ecologische Structuur.
4. Educatie en communicatie.

Dit doen we onder andere door:

1. Een soorten managementplan op te stellen voor gebouwbewonende soorten en door invasieve exoten te bestrijden.
2. Een monitoringsplan en een natuurwaardekaart van de gemeente op te stellen. Om de biodiversiteit gericht te kunnen herstellen is meer inzicht nodig in de opgave.
3. Het realiseren van 10 faunavoorzieningen.
4. Het maken van 20 factsheets (bouwstenen) voor gidssoorten om gebiedsontwikkeling meer natuurinclusief te maken.
5. Het uitbreiden en versterken van de Leeuwarder Ecologische Structuur. We werken aan de Leeuwarder Ecologische Structuur (LES). De LES is het ecologisch netwerk van onze gemeente. We willen deze structuur actief uitbreiden door het onderling beter te verbinden en te vergroten. De komende periode lossen we 4 knelpunten op in het netwerk.

We werken aan de Leeuwarder Ecologische Structuur (LES). De LES is het ecologisch netwerk van onze gemeente. We willen deze structuur actief uitbreiden door het onderling beter te verbinden en te vergroten. De komende periode lossen we 4 knelpunten op in het netwerk.

Totstandkomingsproces en participatie

De inspanningen uit deze programma's op gebied van gezondheid, biodiversiteit en klimaatadaptatie zijn afgestemd met andere gemeentelijke beleidsterreinen. Bovendien is gesproken met externe stakeholders tijdens een drietal sessies:

1. kennisinstellingen en belangenverenigingen, waaronder hogeschool Van Hall Larenstein, Friese Milieufederatie, IVN Natuureducatie en soortenorganisaties;
2. naburige gemeenten,
3. medeoverheden (provincie en Wetterskip), terreinbeherende organisaties die opereren in het landelijk gebied van Leeuwarden, agrarisch collectieven en LTO.

Financiën Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit

Met deze uitvoeringsprogramma's zijn diverse middelen gemoeid. We noemen de diverse geldstromen op hoofdlijnen:

- Voor het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit maken we gebruik van de middelen uit het coalitieakkoord en de MTR-middelen die via de Begroting 2025 beschikbaar zijn gesteld;
- Voor het opstellen van een soortenmanagementplan gebouwbewonende soorten maken gebruik van Rijkssubsidie (beschikbaar via de Provincie) en middelen voor klimaat en energie (zogenaamde CDOKE-middelen);

Financiën Uitvoeringsprogramma Vergroening

- Voor het Uitvoeringsprogramma Vergroening geldt dat we ook hier gebruik maken van de MTR-middelen die via de Begroting 2025 beschikbaar zijn gesteld;
- Daarnaast is er bij diverse vergroeningsprojecten sprake van een bijdrage uit het fonds biodiversiteit, klimaat en energie. Dit geldt bijvoorbeeld voor binnenstadsprojecten (herinrichting Nieuwstad, Beursplein en Ruiterskwartier) en de vergroening van schoolpleinen.
- Ook is er sprake van een bijdrage uit de middelen van het volkshuisvestingsfonds (vergroening Leeuwarden-Oost)
- Daarnaast is voor de periode 2025 t/m 2030 een bedrag van circa 8 miljoen euro benodigd dat op basis van de nota afschrijvingen geactiveerd dient te worden. Hiervan wordt aan uw raad via het verzamelvoorstel begrotingswijzigingen voorgesteld om voor 2025 een krediet beschikbaar te stellen van € 1.225.000 en de hiermee gepaard gaande kapitaallasten te dekken uit het budget vergroenen binnen het programma Milieu, Volkshuisvesting, Leefomgeving en Stedelijke Vernieuwing. De kredieten voor de periode 2026 t/m 2030 van in totaal € 6.800.000 zullen worden opgevoerd in de Begroting 2026. Vanaf het jaar 2031 is er nog geen dekking beschikbaar voor dit plan.

Voor een meer gedetailleerde beschrijving verwijzen naar de financiële hoofdstukken in de programma's zelf.

Tot slot

Tijdens het debat over het Beleidskader Biodiversiteit bleek uw grote betrokkenheid bij dit thema.

Ook is tijdens de behandeling van Beleidskader Biodiversiteit aandacht gevraagd voor de wijze waarop dit onderwerp wordt gemonitord. Zoals u in het Uitvoeringsprogramma en deze brief heeft kunnen lezen maken wij een apart

monitoringsplan. Zoals toegezegd tijdens het debat zullen wij u op een later tijdstip nader over dit onderwerp informeren.

Wij vertrouwen erop u voor nu voldoende te hebben geïnformeerd over de inhoud van het Uitvoeringsprogramma Vergroening en het Uitvoeringsprogramma Biodiversiteit. Indien daar behoefte aan is, zijn wij graag bereid om de inhoud van de uitvoeringsprogramma's nader aan uw toe te lichten.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Leeuwarden,

burgemeester.

secretaris.

**Dit document is rechtsgeldig digitaal ondertekend.*